
CONCIO X.

THEMA: Septuaginta hebdomades abbreviatae
sunt... ut adducatur iustitia sempiterna...
et ungatur Sanctus Sanctorum.

(Dan. IX, 24).

IDEA CONCIONIS

PROP. Cor Iesu amplectendum, quia est iustitiae receptaculum.

DIVISIO. I Est receptaculum capacissimum sanctitatis. II Est receptaculum
capacissimum totius sanctitatis.

PARS I. Quia: *a*) capacius alio quovis corde; *b*) capacius mundo; *c*) ca-
pacijs coelo.

PARS II. Est receptaculum capacissimum totius sanctitatis: nam *A*) si
sanctitas Cordis Iesu per comparisonem ad sanctitatem caeterorum
sanctorum consideretur, est excelsior *a*) sanctitate sanctorum; *b*) an-
gelorum; *c*) Beatae Virginis Deiparae. *B*) Si in seipsa consideretur
est altissima *a*) sanctitate animae Christi; *b*) sanctitate Personae
Verbi.

Exordium. Duplici creaturarum ordine summus conditor
mundum universum replevit, corporalium scilicet et spiritua-
lium; quas quidem diversis perfectionibus secundum unius-
cuiusque naturam ornavit, « Veditque Deus cuncta quae fe-
cerat, et erant valde bona » (1). Quae bonitas duplex est: alia
naturalis, qua res est in sua natura perfecta « unumquodque
enim dicitur bonum secundum quod est perfectum » (2); alia

(1) *Gen.* I, 31.

(2) *Sum. Theol.* p. I, q. VI, art. 3.

vero spiritualis, id est, propria creaturarum spiritualium, qua Deo assimilantur et adhaerent; et haec: sanctitas nuncupatur. Nam sanctitas, dicente Augustino, animam Deo similem reddit: « cogitemus nos tanto similiores Deo, quanto esse poterimus eius participatione iustiores » (1); et ei adhaeret: « Ipsi » (Domino) « servietis et ipsi adhaerebitis » (2). « Innocentes et recti adhaeserunt mihi » (3). Ad hanc ergo sanctitatem, seu potissimam animae perfectionem, secundum quod supponit omnes virtutes et actus earum ab ipso Deo vocatos, « sancti eritis, quia ego sanctus sum » (4), Christus venit nos evehere et sua gratia et suo exemplo, reddens participes infinitae sanctitatis suae, in Sacratissimo eius Corde reconditae, cuius est mundissimum receptaculum. En quare colimus illud ut receptaculum iustitiae, et ratio, quâ statuo hanc propositionem:

Propositio. *Cor Iesu amplectendum, quia est iustitiae receptaculum.*

Non sumenda est hic iustitia specialiter, sive pro virtute cardinali voluntatem inclinante ad reddendum unicuique quod suum est; sed melius generaliter pro sanctitate, sive complexu omnium virtutum et pro omnimoda perfectione qua ornatum apparet sacratissimum Cor Iesu. Nam « iustum dicitur quod est suae regulae adaequatum; et iustitia, quae hanc adaequationem efficit; omnium autem virtutum collectio reddit voluntatem adaequatam suae regulae, legi nempe Divinae, proindeque recte dicitur iustitia, et quaelibet virtus pars iustitiae » (5). Et in hoc sensu dicit Apostolus (6): « Finis enim legis Christus ad iustitiam omni credenti; Moyses enim scripsit, quoniam iustitiam, quae ex lege est, qui fecerit homo, vivet in ea ». Et clarius ipse Christus: « Beati qui esuriunt et sitiunt

(1) *Epist. 25 ad Consentium.*

(2) *Deut. XIII, 4.*

(3) *Psalm. XXIV, 21.*

(4) *Levit. XI, 45.*

(5) *BILLUART 2^a-2^{ae}, dissert. V, proëm.*

(6) *Ad Rom. X, 4 et 5.*

iustitiam (id est sanctitatem), quoniam ipsi saturabuntur » (1). Quia ergo Christus est essentialiter sanctus, « quod nascetur ex te sanctum vocabitur Filius Dei » (2), suum Cor sacratissimum veneramus uti receptaculum sanctitatis.

Divisio. Quam quidem sanctitatem considerabimus ex parte ipsius Cordis Iesu, et ex parte ipsius sanctitatis. Ex parte Cordis Iesu: I. *Est receptaculum capacissimum sanctitatis.* Ex parte sanctitatis: II. *Est receptaculum capacissimum totius sanctitatis.*

PARS I. — EST RECEPTACULUM CAPACISSIMUM SANCTITATIS.

Cor Iesu est receptaculum capacissimum sanctitatis. Dicitur est supra quod sanctitas est spiritualis naturae potissima perfectio, qua Deo assimilatur homo, et adhaeret. Quanto autem maior erit haec similitudo et unio, ad quam cor cuiuscumque praedestinatum est, tanto magis oportuit cor illud efformari receptaculum capacius. Nunc autem nullum, ut Cor Iesu, praedestinatum fuit simile Deo et illi intimius unitum. Quando, creatione coeli et terrae et omnium, quae in eis sunt, consummata, Deus voluit hominem efformare ait: « Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram » (3); id est excellentiorem caeteris creaturis mundi visibilis. Ad hoc ergo ut homo esset Deo similis, oportebat eum ita natura excellentiori prae caeteris ornari, ut imaginem et similitudinem Divinitatis valeret intra se continere, et foras ostendere. Et ideo non solum esse, et vitam et sensibilitatem huic porrigit, sed intelligentem spiritum dat, ut possit Deum ipsum attingere, prout fert D. Augustini sententia: « Fecisti nos, Domine, ad te ». Itaque Deus, qui omnibus adest per essentiam, praesentiam et potentiam, voluit specialius per imaginem

(1) *MATTH. V, 6.*

(2) *LUC. I, 35.*

(3) *Gen. I, 26.*

et similitudinem in homine sedem habere. Et quia de ratione imaginis est similitudo, simillim sibi quoad animam efformavit, unam in essentia, trinam in potentiis, spiritualem, intelligentem et in creationem omnem imperantem: « Omnia subiecisti sub pedibus eius»: oportebat enim ut Deus, qui spiritus est, in spiritu sedem haberet; et qui invisibilis est, ab oculis mentis attingeretur; et quia intelligens est, ab intellectu cognosceretur; et quia perfectissimus est, in admiratione imitabilis virtute fieret: « Estote ergo perfecti sicut Pater vester coelestis perfectus est»; et quia bonus est redamaretur. Sic igitur hominem receptaculum Divinitatis capacius et viciniorem sibi imaginem creavit.

Et idem dicendum de Angelis. Angelos Deus creavit ut eum viderent, servirent et bonitate sua fruerentur, non mediate sicut homo, qui Deum hic videt per creaturas quasi per aenigma et speculum, ut ait Apostolus, sed immediate facie ad faciem ut tamquam ministri deservirent, et ut specialius potentia, gloria et divina maiestas in eis fulgeret. Ideo non corpus eis aptavit, sed mentes, seu spiritus creavit: *qui facit Angelos suos spiritus*; qui et Divinitatem clarius viderent, et promptius deservirent; et, similiores prae caeteris, naturae Dei, potentiam et gloriam Eius praecipue in se referrent et demonstrarent. Et sic receptaculum capacius sanctitatis divinae, naturam angelicam quam humanam efformavit.

Et idem de Virgine Maria quam Deus praedestinavit ut esset Mater Unigeniti sui; et inde gratia plena; ut enim scribit D. Hieronymus (1): « Bene gratia plena, quia caeteris per partes (gratia) praestatur, Mariae vero simul se infundit tota plenitudo gratiae ». Et propter hoc praedestinata ut esset receptaculum gratiae ac sanctitatis capacius prae caeteris angelis et sanctis. Praedestinatio enim electionem importat, electio vero dilectionem; cum autem dilectio eadem sit ex parte Dei, non tamen ex parte dilectorum, in quibus manifestatur secundum effectus, quos Deus disposuit ab aeterno producere,

(1) *Sermo de Assumptione.*

et praecipue ex parte diversi finis, ad quem electus est praedestinatus; hinc dilectio Dei, quae similitudinem et unionem importat, manifestatur in tempore perfectiores alias creaturas et etiam sanctiores creando prae caeteris secundum diversam similitudinem et unionem, quibus Deo copularentur, iuxta aeternam praedestinationem. Et hoc sensu dico, alias prae aliis, esse receptaculum sanctitatis capacius. Nunc autem nulla est inter spirituales naturas quae praedestinata sit ad similitudinem et unionem intimiorem ad Deum habendam sicut Cor Iesu, quod est cor Filii qui est imago Dei invisibilis, et unum cum Patre. Unde sequitur non dari cor aliquod, sicut Cor Iesu, receptaculum capacius sanctitatis.

a) Hinc capacius quovis alio, idest: prae caeteris, quod superexcellentiorem importat; nam ut dictum est, in nullo sicut in Corde Iesu, manifestata est dilectio Dei efformando illud ad duplicem effectum sanctitatis possidendum modo perfectissimo et divino, similitudinem nempe ac unionem.

b) Capacius mundo. Nam Deum, quem capere non potest mundus physicus cum spiritus sit, nec mundus spirituum quia simplicissimus et purissimus est, nec uterque quia infinitus, Cor Iesu capit ex hoc quod Verbo Dei est substantialiter unitum.

c) Capacius coelo. Nam Deus, quem coelum et coeli coelorum capere non possunt, cuius infinita maiestate pleni sunt coelum et terra, in Corde Iesu moratur non figuraliter sed personaliter; est enim Cor Filii Patris aeterni, in quo sunt velut recondita infinita Divinitatis mysteria, omnes sapientiae divinae thesauri absconditi, atque incomprehensibiles et ineffabiles Dei perfectiones velut contractae.

PARS II. — EST RECEPTACULUM CAPACISSIMUM TOTIUS SANCTITATIS.

Deinde considerandum nobis est Cor Iesu iuxta id, quo fit receptaculum totius sanctitatis. Super quod duplex consideratio nobis occurrit. Prima est consideratio sanctitatis Cordis

Iesu per comparationem ad sanctitatem aliorum sanctorum. Secunda est consideratio sanctitatis Cordis Iesu in seipsa. Quantum ad primum, dico sanctitatem Cordis Iesu sanctitatem eminentiorum sanctorum in summum superare. Super illud B. Pauli (1): « Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti et immaculati in conspectu eius », dicit D. Thomas (2): « Ante mundi constitutionem, id est, ab aeterno, antequam fieremus, elegit, inquam, non quia sancti essemus, quia nec eramus; sed ad hoc elegit nos, ut essemus sancti virtutibus et immaculati a vitiis, utrumque enim facit electio secundum duas partes iustitiae, declina a malo et fac bonum ». Sancti, inquam, in conspectu eius, id est: « interius in corde, ubi ipse solus conspicit »; exterius vero, addam, in opere, ut unusquisque sit coram Deo instar prophetae « potens in opere et sermone »; nam « corde creditur ad iustitiam, ore confessio fit ad salutem », et « fides sine operibus mortua est ». Ex quo sequitur receptaculum aliquod tanto excellentiorem sanctitatem capere, quanto immunius a labe, quanto abundantius virtutibus, et quanto stabilius est.

A) Nunc autem sanctorum quidam ad humanam naturam, quidam vero ad angelicam pertinent. Inter sanctos ex hominibus nullus invenitur ab omni labe immunis, Dei Genitrice excepta; praeter ea, quae pie traduntur, de S. Ioanne Baptista, de S. Iosepho B. M. V. Sponso, de Henoc et Ieremia. Nulla ergo humana creatura potest esse receptaculum capacissimum totius sanctitatis ex parte omnimodae immunitatis a culpa saltem originali, quam concepti tulerunt, praesantificati autem gratia, non tulerunt nascentes. Quantum vero ad sanctos naturae angelicae spectat, quamvis ab omni labe immunes non tamen sanctissimos, quia ex natura sua non impeccabiles, nam ante confirmationem in statu gratiae peccare potuerunt, sicut angeli mali. Nemo ergo, etiam in angelis est, receptaculum capacissimum totius sanctitatis, cum

(1) *Ad Ephes.* I, 4.

(2) *Expos.* in hunc loc.

saltem aliquando a sanctitatis statu removeri potuissent. Sola Virgo Maria fuit semper et ab omni labe immunis et in gratia creata; etiam antequam crearetur actu; quia coram Deo erat cuncta componens, quae ad opus Dei ingens excitandum, scilicet incarnationem in medio annorum, et vivificandum pertinebant, ut per Christum omnia conciliarentur Deo quae in coelis et quae in terra sunt; ac talis erat, ut ait Ecclesia, ab initio et ante saecula, et in habitatione sancta coram Deo ministrabat antequam quidquam faceret a principio, hoc est: a Verbo; cum enim Christus rogaretur quis esset: ego, respondit, principium, qui loquor et vobis. Sed tamen non semper saltem actu, et physice fuit; et ideo finita sicut omnis creatura. Nequit ergo esse receptaculum capacissimum totius sanctitatis, tum quia circumscribitur terminis naturae, tum quia gratia et sanctitas eius sunt quid creatum et infusum.

Tantum sacratissimum Cor Iesu capit totam sanctitatem, quia immune ab omni labe, et non gratia, sicut Virgo, sed natura, ideoque iustum anthonomastice vocatur: « Rorate coeli desuper, et nubes pluant iustum » (1). Unice illud totius sanctitatis in omni significatione est capax quod est essentialiter sanctum, quod ut sanctum et Filius Dei Virgini annunciat ex ea nasciturum, quod unam eandemque habet cum Patre sanctitatem. Tandem unice totius sanctitatis est receptaculum Cor Eius qui nec finem nec principium habet: « Amen amen dico vobis, antequam Abraham fieret, ego sum » (2).

B) Praeterea considerare debemus sanctitatem cordis Iesu ex parte ipsius sanctitatis, quae tota simul in eo est velut in receptaculo.

Quia Christus est simul Deus et homo, alia est sanctitas animae, quae est creata, alia sanctitas divina quae est increata.

a) Si sanctitas animae consideretur est totalis et completissima quia infinita. Sic enim se habet sanctitas ad potentias animae, sicut gratia ad essentiam, propter quod, sicut

(1) *ISAI.* XLV, 8.

(2) *IOAN.* VIII, 58.

potentiae derivantur ab essentia, ita sanctitas est quaedam derivatio gratiae. Nunc autem gratia animae in Christo fuit plenissima tum intensive, tum extensive, seu virtualiter. Intensive quia habuit eam in summo secundum perfectissimum modum, quo haberi potest (1), tum ex propinquitate ad Verbum, tum velut principium universale, ex quo in alios gratia transfunderetur. Extensive, quia habuit eam ad omnes gratiae effectus, id est, ad omnes virtutes et dona, ad omnem sanctitatem quae ab ea tamquam ab universali principio proveniunt. Et sic patet animam Christi totam sanctitatem possidere quia gratiae plenitudo fuit ornata. Et non sicut aliqui sancti qui dicuntur pleni; « repleti sunt omnes Spiritu Sancto » (2); non sicut B. Virgo, cui dixit angelus: *Ave gratia plena* (3); sed modo excellentissimo; habet enim sanctitatem aliquo vero sensu infinitam. Nam iuxta D. Thomam, gratia Christi est infinita, tum gratiâ unionis quae nihil aliud est quam ipsum uniri personaliter Filio Dei, qui quidem, cum infinitus sit, hanc gratiam infinitam reddit: tum gratia habituali, quae, quamvis secundum quid sit ens creatum in anima Christi, et nequit esse infinita, cum anima Christi sit finita, tamen secundum propriam rationem gratiae potest dici infinita, eo quod non limitatur, quia scilicet habet quidquid potest pertinere ad rationem gratiae, et non datur ei secundum aliquam certam mensuram id, quod ad rationem gratiae pertinet; eo quod secundum propositum Dei, cuius est gratiam metiri gratia confertur animae Christi sicut cuidam universali principio gratificationis in humana natura, secundum illud (4): « Gratificavit nos in dilecto Filio suo » (5). Et per hoc dici potest sanctitatem animae Christi infinitam esse, cum a gratia procedat, sicut calor ab igne. Propterea quod sacratissimum Cor Iesu sit receptaculum capax totius sanctitatis, tum quia

(1) Vide *Sum. D. Thom.*, p. III, q. VII, a. 9.

(2) *Act. Apost.* II, 4.

(3) *Luc.* I, 28.

(4) *Ephes.* I, 6.

(5) *Sum. Theol.* p. III, q. VII, a. 11.

capit sanctitatem infinitam ratione gratiae infinitae, tum quia capit plenam sanctitatem ratione plenitudinis gratiae.

b) Si sanctitas personae Christi consideretur, est sanctitas totalis. Diximus sanctitatem nihil aliud esse quam bonitas et perfectio naturae intellectualis; atque ideo convenit ac debetur Deo quia bonus, quia perfectus. Nunc autem quia persona Christi est divina, sanctitas personae Christi est sanctitas divina, sanctitas essentialis, increata, infinita, immensurabilis, incomprehensibilis, sanctitas, qua et Filius placet Patri, et Pater Filium perfectissimum et sanctissimum ab aeterno generat, sanctitas, qua Filius est sicut Pater sanctissimus, et Filius et Spiritus Sanctus sicut Pater; est sanctitas quam totam integram et completam habet Filius sicut Pater et Spiritus Sanctus, quia attributum essenziale Divinitatis, ideoque sanctitas personae Christi est infinita. Nunc vero, quia sacratissimum Cor Iesu est Cor personae Divinae, non solum est sanctitate divina ornatum, sed est velut synopsis, compendium, anacephaleosis, et receptaculum sanctitatis divinae, ideoque receptaculum capacissimum totius sanctitatis.

Consequentia. Ergo est amplectendum; est enim Cor Iesu velut emporium, thesaurus, aerarium omnium virtutum et gratiarum, quarum cumulus sanctitatem eius infinitam constituit, ad quam sumus vocati: « sancti estote, quia ego sanctus sum » (1). « Estote ergo vos perfecti sicut et Pater vester coelestis perfectus est » (2); id est: « vos ab Ethnicis estis segregati et a Deo electi, ut sitis eius fideles, amici, filii et haeredes; imitamini ergo sanctitatem et perfectionem Patris vestri coelestis » (3). Nunc autem cum: sanctificari tria importet, iuxta D. Thomam, scilicet, mundari a peccato, confirmari in bono, et deputari ad cultum Dei (4), iuxta quae gradatim in viam sanctitatis progredimur, Cor Iesu amplecti

(1) *Levit.* XI, 44.

(2) *MATTH.* V, 48.

(3) A LAP. in hunc loc.

(4) II^a, II^{ae} q. LXXXI, a. 8.

debemus, quia innocentissimum, quia gratia plenissimum, quia praecipuum Deo holocaustum oblatum, ideoque sanctitatis omnimodae capacissimum receptaculum: ex quo et per quod omnem sanctitatem in nos pervenire oportet; nam per illud ab occultis nostris mundabimur, et in via salutis secure progrediemur, et cum eo cultum Deo dignum offeremus.

Affectus. Pudet me, o Cor Iesu, peccatorem, miserum, virtutibus destitutum, vitiorum sarcina oneratum, fragilem, tentationibus oppressum et tot peccatis reum in conspectu tuo sanctissimo apparere. Heu me miserum! A te discedere non possum, quia « qui elogant se a te, peribunt » (1). Venire ad te erubescio quia « non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum » (2). Te amplecti, te deosculari non audeo, ne forte dicas sicut olim Moysi; « ne appropies huc; solve calceamentum de pedibus tuis: locus enim in quo stas terra sancta est » (3). Quid ergo faciam? O crudelis peccati poena! O misera peccatoris conditio! Indigeo tui; bonitas allicit, at me tua sanctitas terret, ac nolens repellat. Audio tamen te dicentem « non veni vocare iustos sed peccatores », addentemque mihi animum et virtutem, ut surgam et vadam, immo veniam ad te Patrem meum. Quia ergo peccator sum, ad te venio; quia tantus peccator sum, primus ad te venio: quia maximus peccatorum fui, strictissimo amplexu tibi me iungo: prope te, super pectus tuum, et cordi tuo incumbo, et ne permittas me separari a te.

Deprecatio. Da nobis, quaesumus Domine, in sanctitate tua per Cor dilectissimi Filii tui, ita creaturis omnibus mori, ut totis animae nostrae viribus ad te suspirantes cum B. Virgine Maria et omnibus sanctis conversatio nostra sit in Corde Unigeniti tui, ubi, mundanorum oblita, magnificet anima nostra Dominum, et cum eis exultet spiritus noster in Deo salutari suo (4).

(1) *Psalm.* LXXII, 27.

(2) *Psalm.* XXXVII, 4.

(3) *Exod.* III, 5.

(4) *Ex quod. Offic. parv. Cordis Iesu.* Nilles, pag. 445.

CONCIO XI.

THEMA: Concaluit cor meum intra me.

(*Psalm.* XXXVIII, 4).

IDEA CONCIONIS

PROP. Cor Iesu diligendum, quia est amoris receptaculum.

DIVISIO. I. Est receptaculum amoris creati voluntatis humanae Christi.

II. Est receptaculum amoris increati personae divinae Verbi.

PARS I. Quia est receptaculum: A) amoris naturalis, scilicet: a) appetitus naturalis; b) sensitivi; c) intellectivi. B) Quia est receptaculum amoris acquisiti; nam a) voluntas eius erat in potentia ad amorem acquisibilem; b) et est connaturale homini habere amorem propriis actibus acquisitum.

PARS II. Est receptaculum amoris increati personae divinae Verbi, quo a) amat Seipsum; b) amat creaturas aliquo tempore existentes; c) amat etiam creaturas possibles.

Exordium. Ipsa deprecationis forma demonstrat sensum quo sumi debet amor Cordis Iesu. Dicit enim quod est amoris receptaculum. Cum autem obiectum charitatis sit duplex, Deus scilicet et proximus, secundum illud: « Diliges Dominum tuum (super omnia), et proximum tuum, sicut teipsum » (1), oportet ut aliquo alio sensu sumatur, cum neque de amore erga Deum, nec de amore erga proximum intelligi debeat. Non de amore erga Deum, tum quia charitas dicitur, tum quia de illa iam disseruimus loquendo de Corde Iesu uti de fornace ardenti

(1) *MATTH.* XXII, 37 et 39.